

Demokrasilerde Bir Seçmenin Cehaleti Bütün Halkın Güvenliği İçin Tehlikedir

Demokrasilerde bir seçmenin cehaleti bütün halkın güvenliği için tehlikedir.
James M. Buchanan

Sistemlerin en az kötüsü olduğunda çoğunluğun ittifak ettiği demokrasiler şu varsayıma dayanır:

Halk kendi oyuyla kendisi için en iyi ve doğru olanı seçme yetisine sahiptir.

Lafı uzatmamak için Jean Jacques Rousseau'nun, milli irade konusunda artık aşılmış ve aşınmış görüşlerine burada girmeyip yalnızca bu varsayımın gerçekleşmesi için bazı önkoşullar olduğunu vurgulamakla yetineceğiz.

Burada halkın yetkinliği geliyor gündeme.

Aranan yetkinliğin olabilmesi için her şeyden önce, topluluğun sorgulama yetisine sahip bulunması gerekir.

Sorgulama uygulamasının bir yana itiliverdiği biat toplumlarında salt bu nedenle seçmenin yetkinliği ve dolayısıyla da demokrasi maluldür.

Toplumun sorgulama yetisine ve alışkanlığına sahip olması da tek başına yeterli değildir.

Aynı zamanda ülkede gerçekten ne olup bittiğinden haberdar olması da zorunludur.

Burada yazılısı, sözlüsü ve görseliyle medya giriyor devreye. Çünkü demokrasilerde halkın haber alma gereksinimine medya yanıt verir.

Medyanın etkinliği, uzmanlığı, tarafsızlığı, dürüstlüğü ve yetkinliğiyle desteklenmediği takdirde işlevini yerine getirmesi imkânsızdır.

Medyanın tarafsızlığı çok yönlü bir kavramdır, ekonomik ve siyasal iktidarların her birinin baskılarından azade, onların karşısında bağımsız olmanın yanı sıra, biati zorunlu gören dinsel baskı çevrelerinden bağımsızlık da zaruridir.

Medyanın dürüstlüğünün yanında, olayları tüm yönleriyle, çok boyutlu olarak verecek yetkinliğe de sahip olması gerekir.

Medyanın siyasal iktidarın borazanı haline geldiği ülkelerde işlevini yerine getiremeyeceği, bunun yanı sıra basın özgürlüğünün, demokrasinin onsuz olmazı olduğu da bedahattir.

Bütün buraya kadar olanlar halkın kendi yararına olanı oylarıyla saptayabilmesi için şart olmakla birlikte yine de yetersizdir.

Toplumun kendi için en iyisini bulabilmesi elindeki verileri değerlendirirken neyin ne olduğunu bilecek bir düzeye erişmesine yeterli bir eğitimden de geçmiş olmasına bağlıdır.

Ancak bütün bu koşullar bir araya gelirse, halk kendi için en doğru olanın ne olduğunu kendi özgür iradesiyle saptayacak yetkinliğe sahip olabilir.

Bunlardan biri veya birkaçının tam olarak gerçekleşmemesi halinde ana varsayımı gerçekleşmeyen demokrasi yaşama geçmez.

Bu durumda toplumlar, el yordamıyla, yalan yanlış, derme çatma bilgilerle üstün körü kararlar verirler ve ülkede demokrasi yerine, frenkçe "mediocre" sözcüğünden türeyen mediokrasi egemen olur.

Dilimize vasat ortalama şeklinde aktarılan "mediocre" aslında daha olumsuz bir vurguyla, iyiden çok yetersize yakın olan "eh ancak idare eder" diye ifade edebileceğimiz bir anlam taşır.

Bu durumda da mediokrasi yetersizliğin yaptırımsız kaldığı yetersiz insanlar yönetimi anlamını taşır.

Dikkat edelim! Burada söz konusu olan yalnızca, yönetimin ve yöneticilerin yetersizliği değil, daha çok yönetilenlerin, seçimleriyle yönetim katına yükselen, kendi öz yetersizlikleridir.

Türkiye, toplumsalyaşamında yıllarıyukarıdaki koşulların hepsini yerine getiremediği için uzun süre mediokrasiyle kör total idare etti.

Ama artık mediokrasi de geride kaldı. Artık çağdaş dünyada serbest olan her şeyin yasak, yasak olan her şeyin serbest olduğu ve toplumun bunu özgürlük diye algıladığı "idiotkrasi" dönemini yaşamaktayız.

Zekâ geriliğiyle malul anlamına gelen idiot sözcüğünden türetilmiş idiotkrasi varlığını ve gücünü yönetilenin zekâ geriliğinden alır.

Dogmalarla, hurafelerle dolu eğitimin yerlerde sürüklendiği toplumların okullarının sıralarında, her gün, her saat genç dimağlara idiotkrasi tohumları ekilir.